WIKIPEDIA

Bahaso Simalungun

Wikipedia Minangkabau - Lubuak aka tapian ilimu

Bahaso Simalungun atau *Sahap Simalungun* (dalam bahaso Simalungun) adolah bahaso nan digunokan dek urang Simalungun nan mauni Kabupaten Simalungun, Serdang Bedagai, Deli Serdang, Dairi, Medan, inggo ka Tapanuli di Indonesia.

Daftar isi

Klasifikasi bahaso

Dialek jo ragam bahaso

Aksara

Rujuakan

Bahaso Simalungun	
Sahap Simalungun	
Ditutuakan di	Indonesia
Wilayah	Kabupaten Simalungun, Sumatera Utara
Jumlah panutua	1 juta (*indak ado tanggal*)
Rumpun bahaso	Austronesia ▪ Melayu-Polinesia ▪ MP Inti ▪ Sumatera Barat Laut ▪ **Bahaso Simalungun**
Status rasmi	
Bahaso rasmi di	-
Diatur dek	-
Kode-kode bahaso	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	-
ISO 639-3	`bts`

Uji cobo Wikipedia Bahaso Simalungun di Wikimedia Incubator

Klasifikasi bahaso

Panalitian P. Voorhoeve (saurang ahli bahaso Balando, panah manjabaik sabagai *taalambtenaar* Simalungun taun 1937), manyatokan baso bahaso Simalungun marupokan bagian dari rumpun Austronesia nan labiah dakek jo bahaso Sanskerta nan mamangaruahi banyak bahaso daerah lain di Indonesia.[1]

Kadakekan ko ditunjuakan jo huruf panutuik suku mati:[2]

1. "Uy" dalam kato *babuy* dan *apuy*.
2. "G" dalam kato *dolog*.
3. "B" dalam kato *abab*.
4. "D" dalam kato *bagod*.
5. "Ah" dalam kato *babah* atau *sabah*.
6. "Ei" dalam kato *simbei*.
7. "Ou" dalam kato *lopou* atau *sopou*.

labiah jauah Voorhoeve juo manyatokan baso bahaso Simalungun ado dalam posisi manangah antaro rumpun Batak Utara jo rumpun Batak Selatan[3]. Panalitian lain nan dilakukan dek A. Adelaar manunjuakan baso bahaso Simalungun marupokan cabang dari rumpun Batak Selatan nan tapisah dari bahaso-bahaso Batak Selatan sabalun tabantuaknyo bahaso Toba atau Mandailing nan kini[4].

Pandangan umum mangkategorikan bahaso Simalungun sabagai bagian dari bahaso Batak, namun Uli Kozok (filolog) mangatokan baso sacaro sijarah bahaso ko marupokan cabang dari rumpun selatan nan babeda/tapisah dari bahaso-bahaso Batak Selatan sabalun tabantuaknya bahaso Toba atau Mandailing.[5].

Babarapo kato dalam bahaso Simalungun memang mamiliki pasamoan jo bahaso Toba atau Karo nan ado di sakitar wilayah tingganyo suku Simalungun, namun Pdt. Djaulung Wismar Saragih manarangkan baso ado banyak kato nan panulisannyo samo dalam bahaso Simalungun jo Toba namun mamiliki mukasuik nan balainan.[6]

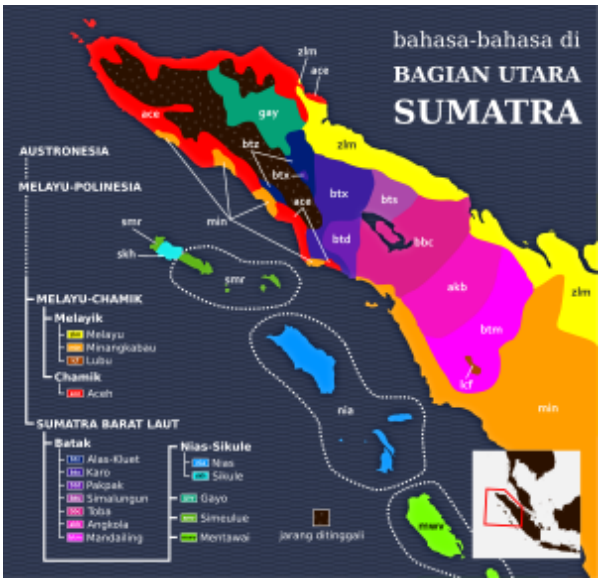

Peta lokasi tutua bahaso Simalungun (bts)

Dialek jo ragam bahaso

Henry Guntur Tarigan mambedakan dialek bahaso Simalungun ka dalam 4 macam dialek:[7]

1. Silimakuta.
2. Raya.
3. Topi Pasir (Horisan).
4. Jahe-jahe (pasisia pantai timur).

Aksara

Templat:Sect-stubAksara nan digunokan suku Simalungun disabuik aksara *Surat Sisapuluhsiah*.[8][9][10] Aksara Simalungun ditaliti dek Profesor Dr. Uli Kozok nan juo mambuek aksara komputer nan dapek digunokan untuak mancetak aksara Simalungun[5]

Rujuakan

1. Juandaha Raya P. Dasuha, Martin Lukito Sinaga, *Tole! Den Timorlanden das Evangelium!* Sejarah Seratus Tahun Pekabaran Injil di Simalungun, Kolportase GKPS, 2003, hlm. 16.
2. "*Porloe Sahap ni Bangsa Sandiri bani Hakaristenon*" dalam Sinalsal No.90/September 1938, hlm. 22-23.
3. Voorhoeve,Petrus (1955) Critical Survey of Studies on the Languages of Sumatra.'s Gravenhage:Nijhoff. hlm. 9.
4. Adelaar, K. Alexander, "*Reconstruction of proto-Batak phonology*" dalam *Nusa* 10-20
5. Uli Kozok, Warisan Leluhur: Sastra Lama dan Aksara Batak, Kepustakaan Popular Gramedia, Jakarta, 1999, hlm. 14.
6. Dj. Wismar Saragih, "*Hata Toba pakon Hata Simaloengoen na Dos Tapi Legan Anggo Artini*," Sinalsal No.52, edisi Juli 1935, hlm.7-10.
7. Henry Guntur Tarigan, Bahasa dan Kepribadian Simalungun.
8. 80 Tahun Djariaman Damanik, Gaya Media Pratama, Jakarta, 2000, hlm. 335-336.
9. J.R. Hutauruk, Kemandirian Gereja, BPK Gunung Mulia, Jakarta, 1993, hlm.164.
10. F. Marodjahan Purba, Undang-undang ni Surat Simalungun, Kalangan Sendiri, Pamatang Raya, 1974, hlm.1-58.

l·b·s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Bahaso_di_Indonesia&action=edit)

Bahaso-bahaso di Indonesia

Bahaso Indonesia (Isyarat [2])

l·b·s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Navbox&action=edit)

Bahaso-bahaso di Sumatera

Aceh • Bangka • Batak Alas-Kluet • Batak (Angkola • Dairi/Pakpak(Singkil) • Karo • Mandailing • Simalungun • Batak Toba) • Col • Devayan (Lekon • Haloban) • Duano[a] • Enggano • Gayo • Haji • Kaur • Komering • Kurinci • Kubu • Lampuang (Lampuang Api • Lampuang Nyo) • Leukon •

Loncong • Lubu • Malayu (Malayu Riau)[a] • Malayu Tangah (Besemah • Malayu Bengkulu • Ogan • Semendo • Serawai) • Malayu Jambi • Mentawai • Minangkabau (Aneuk Jamee • Ocu (Kampar) • Dialek Kuantan • Pasisi) [a] • Nasal • Nias • Palembang (Musi) • Pekal • Rejang • Sigulai

l · b · s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Navbox&action=edit)

Bahaso-bahaso di Jawa

Baduy • Batawi • Indonesia Peranakan [1] • Javindo [1] • Jawa • Kangean • *Kawi* • Madura • Osing • Pecok [1] • Sunda • Tengger

l · b · s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Navbox&action=edit)

Bahaso-bahaso di Kapuluan Nusa Tenggara

Abui • Adang • Adonara • Alor • Amarasi • Anakalangu • Bali • Bengkala [2] • Bilba • Bima • Blagar • Bunak [b] • Dela-Oenale • Dengka • Dhao • Ende • Hamap • Helong • Ile Ape • Kabola • Kafoa • Kamang • Kambera • Kedang • Kelon • Kemak [b] • Ke'o • Kepo' • Kodi • Komodo • Kui • Kula • Lamaholot • Lamalera • Lamatuka • Lamboya • Lamma • Laura • Lembata Barat • Lembata Selatan • Levuka • Lewo Eleng • Lewotobi • Lio • Lole • Melayu Bali • Melayu Kupang • Melayu Larantuka • Mamboru • Manggarai • Nage • Nedebang • Ngada • Ngada Timur • Palue • Rajong • Rembong • Retta • Ringgou • Riung • Rongga • Sabu • Sasak • Sawila • Sikka • So'a • Sumbawa • *Tambora* • Tereweng • Termanu • Tetun [b] • Tewa • Tii • Uab Meto • Wae Rana • Wanukaka • Wejewa • Wersing

l · b · s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Navbox&action=edit)

Bahaso-bahaso di Kalimantan

Abal • Ampanang • Aoheng • Bahau • Bakati' • *Barangas* • Bekati' Rara • Bekati' Sara • Bakumpai • Banjar • Basap • Benyadu' • Bidayuh Biatah • Bidayuh Bukar-Sadong • Bolongan • Bukat • Bukitan • Burusu • Dusun Deyah • Dusun Malang • Dusun Witu • Embaloh • Hovongan • Iban [a] • Jangkang • Kayan Mahakam • Kayan Busang • Kayan Sungai Kayan • Kayan Mendalam • Kayan Wahau • Kelabit [a] • Kembayan • Kendayan • Keninjal • Kenyah Kelinyau • Kenyah Wahau • Kereho • Kohin • Lawangan • Lengilu • Lun Bawang • Ma'anyan • Melayu Berau • Melayu Bukit • Melayu Kutai Kota Bangun • Melayu Kutai Tenggarong • Melayu Dayak • Modang • Mualang • Ngaju • Okolod • Ot Danum • Paku • Punan Aput • Punan Merah • Punan Merap • Punan Tubu • Putoh • Ribun • Sa'ban • Sanjau Basap • Sanggau • Seberuang • Segai • Selungai Murut • Semandang • Sembakung Murut • Siang • Tagal Murut • Taman • Tausug • Tawoyan • Tidong • Tunjung • Uma' Lasan • Uma' Lung

l · b · s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Navbox&action=edit)

Bahasa-bahasa di Sulawesi

Andio • Aralle-Tabulahan • Bada • Bahonsuai • Bajau Indonesia • Balaesang • Balantak • Bambam • Banggai • Bantik • Baras • Batui • Behoa • Bentong • Bintauna • Boano • Bobongko • Bolango • Bonerate • Budong-Budong • Bugis • Bungku • Buol • Busoa • Campalagian • Cia-Cia • Dakka • Dampelas • Dondo • Duri • Enrekang • Gorontalo • Kaidipang • Kaili Da'a • Kaili Ledo • Kaili Unde • Kaimbulawa • Kalao • Kalumpang • Kamaru • Kioko • Kodeoha • Konjo Pegunungan • Konjo Pesisir • Koroni • Kulisusu • Kumbewaha • Laiyolo • Lasalimu • Lauje • Lemolang • Liabuku • Lindu • Lolak • Maiwa • Makassar • Melayu Makassar • Melayu Manado • Malimpung • Mamasa • Mamuju • Mandar • Moma • Mongondow • Mori Atas • Mori Bawah • Moronene • Muna • Napu • Padoe • Pamona • Panasuan • Pancana • Pannei • Pendau • Ponosakan • Rahambuu • Rampi • Ratahan • Saluan • Sangir • Sarudu • Sedoa • Seko Padang • Seko Tengah • Selayar • Suwawa • Tae' • Taje • Tajio • Talaud • Taloki • Talondo' • Toala' • Tolaki • Tomadino • Tombelala • Tombulu • Tomini • Tondano • Tonsawang • Tonsea • Tontemboan • Topoiyo • Toraja-Sa'dan • Totoli • Tukang Besi Selatan • Tukang Besi Utara • Ulumanda' • Uma • Waru • Wawonii • Wolio • Wotu

l · b · s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Navbox&action=edit)

Bahasa-bahasa di Kepulauan Maluku

Alune • Amahai • Ambelau • Aputai • Asilulu • Babar Tenggara • Babar Utara • Banda • Barakai • Bati • Batuley • Benggoi • Boano • Bobot • Buli • Buru • Dai • Damar Barat • Damar Timur • Dawera-Daweloor • Dobel • Elpaputih • Emplawas • Fordata • Galela • Gamkonora • Gane • Gebe • Geser-Gorom • Gorap • Haruku • Hitu • Horuru • Hoti • Huaulu • Hukumina • Hulung • Ibu • Ili'uun • Imroing • Kadai • Kaibobo • Kamarian • Kao • Karey • Kayeli • Kei • Kisar • Koba • Kola • Kompane • Kur • Laba • Laha • Larike-Wakasihu • Latu • Leti • Liana-Seti • Lisabata-Nuniali • Lisela • Lola • Loloda • Lorang • Loun • Luang • Luhu • Maba • Makian Barat • Makian Timur • Melayu Ambon • Melayu Bacan • Melayu Banda • Melayu Maluku Utara • Mangole • Manipa • Manombai • Manusela • Mariri • Masela Barat • Masela Tengah • Masela Timur • Masiwang • Modole • Moksela • Naka'ela • Nila • Naulu Selatan • Naulu Utara • Nusa Laut • Oirata • Pagu • Palumata • Patani • Paulohi • Perai • Piru • Roma • Sahu • Salas • Saleman • Saparua • Sawai • Seit-Kaitetu • Selaru • Seluwasan • Sepa • Serili • Serua • Sula • Tabaru • Taliabu • Talur • Tarangan Barat • Tarangan Timur • Tela-Masbuar • Teluti • Teor • Ternate • Ternateño[1] • Te'un • Tidore • Tobelo • Tugun • Tugutil • Tulehu • Ujir • Waioli • Watubela • Wamale Selatan • Wamale Utara • Yalahatan • Yamdena

l • b • s (https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Navbox&action=edit)

Bahasa-bahasa di Papua

Abinomn [3] • Abun [3] • Aghu • Airoran • Ambai • Anasi • Ansus • Arandai • Arguni • As • Asmat Pantai Kasuari • Asmat Tengah • Asmat Utara • Asmat Yaosakor • Atohwaim • Auye • Awbono • Awera • Awyi • Awyu Asue • Awyu Tengah • Awyu Edera • Awyu Jair • Awyu Utara • Awyu Selatan • Bagusa • Baham • Barapasi • Bauzi • Bayono • Bedoanas • Beneraf • Berik • Betaf • Biak • Biga • Biritai • Bonggo • Burate • Burmeso • Burumakok • Buruwai • Busami • Citak • Citak Tamnim • Dabe • Damal • Dani Lembah Bawah • Dani Lembah Tengah • Dani Lembah Atas • Dani Barat • Dao • Dem • Demisa • Dera • Diebroud • Dineor • Diuwe • Doutai • Duriankere • Dusner • Duvle • Edopi • Eipomek • Ekari • Elseng [3] • Emem • Eritai • Erokwanas • Fayu • Fedan • Foau • Gresi • Hatam [3] • Hupla • Iau • Iha • Iha Pijin [4] • Irarutu • Iresim • Isirawa • Itik • Iwur • Jofotek-Bromnya • Kaburi • Kais • Kaiy • Kalabra • Kamberau • Kamoro • Kanum Bädi • Kanum Ngkâlmpw • Kanum Smärky • Kanum Sota • Kapauri • Kaptiau • Karas • Karon Dori • Kaure • Kauwera • Kawe • Kayagar • Kayupulau • Kehu [5] • Keijar • Kemberano • Kembra [5] • Kemtuik • Ketengban • Ketum • Kimaghima • Kimki • Kirikiri • Kofei • Kokoda • Kombai • Komyandaret • Konda • Koneraw • Kopkaka • Korowai • Korupun-Sela • Kosare • Kowiai • Kuri • Kurudu • Kwer • Kwerba • Kwerba Mamberamo • Kwerisa • Kwesten • Kwinsu • Legenyem • Lepki [5] • Liki • Maden • Mai Brat • Mairasi • Maklew • Melayu Papua • Mander • Mandobo Atas • Mandobo Bawah • Manem • Manikion • Mapia • Marau • Marind • Marind Bian • Masimasi • Massep [3] • Matbat • Mawes • Ma'ya • Mekwei • Meoswar • Mer • Meyah • Mlap • Mo • Moi • Molof [5] • Mombum • Momina • Momuna • Moni • Mor • Mor • Morai • Morori • Moskona • Mpur [3] • Munggui • Murkim [5] • Muyu Utara • Muyu Selatan • Nafri • Nakai • Nacla • Namla [5] • Narau • Ndom • Nduga • Ngalum • Nggem • Nimboran • Ninggerum • Nipsan • Nisa • Obokuitai • Onin • Onin Pijin [4] • Ormu • Orya • Papasena • Papuma • Pom • Puragi • Rasawa • Riantana • Roon • Samarokena • Saponi • Sauri • Sause • Saweru • Sawi • Seget • Sekar • Semimi • Sempan • Sentani • Serui-Laut • Sikaritai • Silimo • Skou • Sobei • Sowanda • Sowari • Suabo • Sunum • Tabla • Taikat • Tamagario • Tanahmerah • Tandia • Tangko • Tarpia • Tause • Tebi • Tefaro • Tehit • Tobati • Tofanma [5] • Towei • Trimuris • Tsaukambo • Tunggare • Una • Uruangnirin • Usku [5] • Viid • Vitou • Wabo • Waigeo • Walak • Wambon • Wandamen • Wanggom • Wano • Warembori • Wares • Waris • Waritai • Warkay-Bipim • Waropen • Wauyai • Woi • Wolai • Woria • Yahadian • Yale Kosarek • Yali Angguruk • Yali Ninia • Yali Lembah • Yaqay • Yarsun • Yaur • Yawa • Yei • Yelmek • Yeretuar • Yetfa • Yoke • Zorop

[1] Kreol • [2] Bahaso isyarat • [3] Bahaso isolat • [4] Bahaso Pidgin • [5] Indak diklasifikasikan
[a] juo dituturkan di Malaysia jo/ Brunei Darussalam. • [b] juo dituturkan di Timor Leste, Papua Nugini jo/ nagara-nagara Oseania lainnyo. *Italik*: Bahaso punah atau bahaso mati.

*__Catatan__: Kalimantan jo Papua di siko hanyo nan tamasuak dalam teritori Indonesia.

Didapek dari "https://min.wikipedia.org/w/index.php?title=Bahaso_Simalungun&oldid=2035147"

Laman ko tarakhia diubah pado 23.15, tanggal 24 Juni 2020.

Teks tasadio jo Lisensi Atribusi-BabagiSarupo Creative Commons; katantuan tambahan mungkin balaku. Caliak Katantuan Panggunoan untuak labiah jaleh.